

“ÚTON HAZAFELÉ” – Sinkovics Ferenc interjúja

Csökkent a magyarok elvándorlása, márpedig gazdasági fejlődésünk egyik kulcskérdése, hogy lesz-e elegendő munkaerő idehaza. A Munkástanácsok Országos Szövetsége adatokkal tűzdelt láttelepet készített az elvándorlásról, visszavándorlásról, munkaerőhiányról. A Munkástanácsok elnökével, Palkovics Imrével beszélgettünk.

– Valóban olyan vészes a munkaerőhiány Magyarországon?

– Az általában vett munkaerőhelyzet pozitív változáson ment keresztül 2010 óta. A foglalkoztatási mutatók és a munkanélküliségi ráta is jól tükrözi ezt. A magyar lakosság foglalkoztatási mutatója már 70 százalék fölött van, de a különösen aktívnak számító 35–55 év közötti népességben eléri a 80 százalékot is. Ezzel felzárkóztunk Európa fejlettebb országaihoz. A munkanélküliségi rátánk pedig 3,4 százalék. Ez a negyedik legalacsonyabb az Európai Unióban.

– Milyen a hazai munkaerő képzettsége?

– Az átlagot tekintve megfelelő. Tudni kell viszont, hogy a képzett, mobilis és innovatív beállítottságú dolgozók jelentős része Nyugatra ment a magasabb fizetés reményében. A statisztikai adatok és a szakemberek szerint körülbelül 300-350 ezer fősre tehető ez a réteg.

– Az ellenzék 500-600 ezer emberről beszél, hozzáátéve, hogy ők az Orbán-kormány miatt hagyták el az országot...

– Ez csupán politikai propaganda. A kint lévőkről annyit tudunk, hogy a legnagyobb számban, körülbelül 250 ezren Németországban dolgoznak, 75 ezren választották Ausztriát, a

többiek pedig Nagy-Britanniában, Hollandiában, Belgiumban, Franciaországban vállaltak munkát. De egy tavasszal készült elemzés szerint 2018-ban fordulat következett be a magyar munkaerőpiacon, mert tízezer fővel bővült a munkavállalók száma. Ez azt jelenti, hogy megfordult az addigi folyamat, trendváltás történt, a csökkenésből átkerültünk növekedésbe. Ezt tudom válaszolni arra, hogy tényleg annyira tragikus-e a hazai munkaerőhiány.

– Ezek szerint sokan hazajöttek?

– Nem ezt mondja a Munkástanácsok, hanem azt, hogy tízezerrel többen maradtak itthon, mint ahányan kimentek. Így korrekt. Azt, hogy hányan jöttek vissza, nem lehet pontosan megmondani. Itt az a lényeg, hogy 2017-ben huszonnyolcezer fős vesztesége volt a magyar munkaerőpiacnak, 2018-ban pedig tízezer fős növekménye lett. Persze, nemcsak külföldön dolgozó magyarok jöttek vissza, hanem idegen, főként ukrán munkavállalók is megjelentek a hazai rendszerben.

– Miért jönnek haza az emberek?

– Magyarországon munkaerő-kereslet van. A cégek belátták, hogy többek között azzal javíthatnak a munkaerőhiányon, ha növelik a fizetéseket. Hetvenhét hónapja folyamatosan emelkednek idehaza a keresetek. Nem jött el a Kánaán, de a magyar bruttó átlagkereset 340 ezer forint, ez körülbelül 280 ezer nettónak felel meg. A hiányszakmákban, például a kereskedelemben, a vendéglátásban és az építőiparban olyan mértékű béremelések történtek, hogy egyre több fiatal fontolja meg kétszer is a távozását. És persze igen fontosak a kormány családtámogatási programjai is, ezeknek is marasztaló-, illetve visszahívó erejük van. Ezen kívül sok rossz tapasztalat is összegyűlt már azokban, akik Nyugaton dolgoznak. Ott sincs kolbászból a kerítés, drága az élet, hiányoznak a szülők, a rokonok, a barátok, hiányzik az ismert kultúra és szokásrendszer. Ráadásul nem egy esetben méltánytalanul bánnak a külföldi munkaadók a magyar dolgozókkal, igénytelen szállásokon

helyezik el őket, lekezelő, cinikus hangon beszélnek velük, és az is előfordul, hogy becsapják, sőt, nem is fizetik ki őket. Ez főként az építőiparra igaz.

– Mit lehet tenni azért, hogy még többen térjenek vissza?

– A fiataloknál, az első munkahelyeseknél perdöntő, hogy miként kezdhetnek idehaza. A fizetéseknek tovább kell emelkedniük. Biztató megállapodások születtek e téren, itt van mindjárt a 2016-ban megkötött makroszintű egyezség, amely 2022-ig 40 százalékkal akarja emelni a nettó béreket a 2016-os bázishoz képest. És ismerjük az MNB növekedési jelentéseként elhíresült programot is, ez a 2018-as dokumentum azt mondja, hogy tíz éven belül meg kell duplázni a hazai nettó kereseteket annak érdekében, hogy megállítsuk a magyar munkaerő elvándorlását. Ha nem sikerül, vége a magyar gazdasági fejlődésnek.

– Minél előbb utol kell érni Magyarországon a nyugati béreket, ezt sürgette a Jobbik és Dobrev Klára is. Nem idegen tőlük ez a szólam?

– Évtizedek óta hallani a bérfelzárkóztatásról, de a bérunió sem a Jobbik, illetve a DK ötlete. Baloldali politikusok szólnak a kérdésről nagy előszeretettel, miközben olyan brutális neoliberais gazdaságpolitikát folytattak, amely cseppet sem törődött a munkavállalók érdekeivel. Ezzel szemben a keresztény, konzervatív kormányok folyamatosan emelték a minimálbér szintjét, szociális és családtámogatási programokat indítottak, fejlesztették a települések infrastruktúráját, gazdasági erejét. Persze van még hová felzárkózni, ezt senki sem tagadja, hiszen a magyar bérek a nyugati fizetések 30-40 százalékán állnak.

– Egyesek szerint ezt egy év alatt le lehetne faragni, csak Orbán Viktor akarata hiányzik hozzá...

– Legalább egy évtizede megy már a nemzetközi diskurzus az európai bérfelzárkóztatásról. Az Európai Szakszervezeti

Szövetség évekkel ezelőtt konkrét programot is alkotott a kérdésben, ez a közép- és kelet-európai, illetve dél-európai bérek felzárkóztatását irányozza elő. A Jobbik csupán meglovagolta ezt a hullámot. A párt meghívta a nemzetközi szövetség elnökét is, aki eljött, és tárgyalt a Jobbikkal, de a szakszervezetek végül elzárkóztak a párt kezdeményezésétől. Azért, mert az érdekvédelmi szervezetek a munkaadók és a munkavállalók kollektív alkujában hisznek. Ezt az utat követik már kétszáz éve, és kételkednek benne, hogy politikai parancsra is meg lehetne emelni a béreket.

– Dobrev Kálra állítólag már hivatalos támogatást is szerzett odakint az európai minimálbér bevezetéséhez...

– Erről a kérdéstről már ezelőtt harminc évvel rendelkezett az Európai Szociális Charta. A négyes cikkelye arról szól, hogy tisztességes minimálbért kell fizetni a munkavállalóknak. Mennyi ez? Az adott ország átlagkeresetének 60 százaléka. És biztosítani kell a létminimumon való életet. Persze, eleve nem érdemes abszolút számokban gondolkodni, hiszen annyira különböző az egyes európai országok gazdasága. Ezt az előirányzott szintet csak egy-két ország érte el az unióban, a minimálbérek a legtöbb tagállamban az átlagbérek 40 százalékán állnak. Mindenki érzi, hogy kellene egy új, pontosabb és egzaktabb modell az európai minimálbér kiszámítására, ez azonban egyelőre nincs meg. Látható, mennyi kérdést vet fel ez az egész. A Jobbik és a DK csak nagyot akart mondani.

– Sokszor elhangzik, hogy a bérek növelésével a multik kivonulnak az országból... Ilyen egyértelmű lenne ez?

– Nem. A német autógyáraknak szerkezetváltási gondjaik vannak, szűkítik, visszafogják a termelésüket, de profitábilisan termelő magyarországi egységeiket megtartják. Jók a jogi, adózási feltételek, fejlődik az infrastruktúra, nemcsak képzett, de tovább is képezhető a rendelkezésre álló munkaerő, biztonság és politikai nyugalom jellemzi az országot. Érzik, mekkora az a bér, amivel meg tudják tartani az embereket.

Általában azok a cégek panaszkodnak a munkaerőhiányra, amelyek vagy nem tudják, vagy nem is akarják megfelelő szinten megfizetni a dolgozóikat.

– A hazai szakképzés 2010-ben a nullán volt. Mennyit változott azóta a helyzet?

– Ez a szektor már a maga 4.0 programját igyekszik megvalósítani. Ennek a leglényegesebb pontja az, hogy a jövőben nem lesz külön informatikai képzés, hanem az adott szakmához kötődő informatikai tudást igyekeznek elmélyíteni. Digitalizáció, robotika, a szakképzésben is ezek lettek a kulcsszavak.

– Hogy érzik magukat ebben a gyorsan változó világban a szakszervezetek?

– Céljuk a régi, azaz a munkavállalók érdekvédelme, de sok új kihívással kell szembenézniük. Például az egész világban elterjedt feketemunkával. A digitális gazdaság már helytől és időtől sem függ, bárhol teljesíti a feladatait. Globálissá vált az interneten alkalmazható munkaerő, akire nem vonatkoznak a nemzeti, de a globális jogi, illetve munkajogi szabályok sem. Ahogy terjed ez a típusú foglalkoztatási forma, márpedig gyorsan terjed, úgy bomlik fel a hagyományos munkaerőpiaci jogrend, ezzel pedig gyengül a dolgozók védelmi gyűrűje. Megszűnik a munkaviszony intézménye? Ha valaki nem áll munkaviszonyban, annak nincs társadalombiztosítása sem. De ki fizeti majd a számlát? És hol lesz az a homogén dolgozói tömeg, amelyet a szakszervezetek képviseltek eddig? Látható, milyen hatalmas változások zajlanak.

[MAGYARORSZÁG](#) / 2019.11.09.

Demokrata

Kép: Délhír portál